

# **REFERAT Landdistriktsudvalget 2015 - 2021 d. 16-01-2018**

**Mødedato**    Tirsdag d. 16. januar 2018 kl. 16:00

**Mødested**    D.3.39

## Indholdsfortegnelse

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| Forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalget 2018-2021 .....       | 3  |
| Mødekalender og introduktion af landdistriktsudvalget.....                   | 4  |
| Introduktion til landdistriktsudvalgets område, organisering og økonomi..... | 6  |
| Introduktion til Randers Kommunes ressourcekort.....                         | 7  |
| Evaluerings af Borgerbudgettering.....                                       | 8  |
| Gensidig orientering.....                                                    | 11 |

# Punkt 1: Forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalget 2018-2021

00.01.00-A30-1-18

## Resume

*Forvaltningen har udarbejdet et forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalget.*

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalgets møder 2018-2021 tiltrædes.

## Beslutning

Tiltrådt.

Anne Hjorthøj deltog ikke i behandlingen af sagen.

## Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalget, der beskriver sammensætning, mødevirksomhed m.v.

Som udgangspunkt anvendes der samme systematik som i byrådets forretningsorden.

I forbindelse med det nye byråds introduktion og opstart kan der blive drøftet forslag til justeringer i forretningsordenen, som i givet fald vil blive fremlagt for landdistriktsudvalget.

Forretningsordenen træder i kraft straks, når den er vedtaget af landdistriktsudvalget og gælder indtil landdistriktsudvalget måtte beslutte andet.

## Økonomi

Ingen.

## Bilag

Forslag til forretningsorden for landdistriktsudvalget

## Punkt 2: Mødekalender og introduktion af landdistriktsudvalget

00.01.00-A00-2-18

### Resume

*Forvaltningen fremlægger mødekalender for 2018 samt forslag til introduktionsforløb for landdistriktsudvalget til godkendelse.*

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at mødekalenderen for 2018 godkendes,
2. at landdistriktsudvalget henlægger ca. hvert andet møde til lokationer i landdistriktet,
3. at landdistriktsudvalget beslutter tidspunkt for mødestart,
4. at udvalgets medlemmer reserverer lørdag d. 21. april 2018 til deltagelse i Randers Kommunes årlige landdistriktskonference, som finder sted i Stevnstrup, og
5. at forslag til introduktionsforløb for udviklingsudvalget godkendes.

### Beslutning

Tiltrådt.

Udvalget anmoder forvaltningen om at sørge for, at der planlægges et ekstra udvalgsmøde forud for det sidste byrådsmøde i juni. Forvaltningen runderser forslag til mødedato.

### Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet forslag til mødekalender 2018 for de politiske udvalg, herunder landdistriktsudvalget. Mødekalenderen for landdistriktsudvalget er udarbejdet under hensyntagen til byrådets vedtagne mødekalender samt den aktuelle konstituering og sammensætning af fagudvalgene. Mødekalenderen fremgår af sagens bilag.

Landdistriktsudvalget har traditionelt haft en dialogskabende rolle i forhold til Randers Kommunes store landdistrikt, hvor ca. 35.000 borgere bor dels i det åbne land og dels i Randers Kommunes 89 landsbyer. Den opsøgende indsats i forhold til dialog med landdistriktet har betydet, at man i den forrige byrådsperiode via forlagte udvalgsmøder, landdistriktskonferencer og besigtigelsesture har besøgt 48 forskellige steder og landsbyer i perioden 15/3 2014 - 29/11 2017. Til møderne har man typisk haft direkte dialog med lokale foreninger og ildsjæle, borgerforeninger og andre landsbysammenslutninger. Besøgene er arrangeret som et egentligt punkt på udvalgets dagsorden, og mødets agenda aftales forud for mødet med de lokale mødedeltagere. Af hensyn til logistik i forbindelse med forlagte møder vil der altid være mulighed for samkørsel fra Laksetorvet. Forvaltningen foreslår, at landdistriktsudvalget fortsætter praksis med at ca. hvert andet udvalgsmøde forlægges til Randers Kommunes landdistrikt. Det skal bemærkes, at forlagte møder vil indebære transporttid, som traditionelt har betydet, at transport påbegyndes 15-40 minutter før mødets start.

Forvaltningen foreslår, at møderne placeres i tidsrummet kl. 16-18.

Forvaltningen foreslår endvidere, at udvalgets medlemmer reserverer lørdag d. 21. april 2018 til deltagelse i Randers Kommunes årlige landdistriktskonference, som finder sted i Stevnstrup. Der forelægges endnu ikke program for konferencen - så snart det foreligger, vil udvalgets medlemmer blive orienteret herom. Udvalget bedes ligeledes notere sig, at den officielle indvielse af Naturpark Randers Fjord forventes afviklet lørdag d. 27. maj 2018.

Forvaltningen har endvidere udarbejdet forslag til introduktionsforløb for landdistriktsudvalget. Forløbet har til formål, dels at give udvalgets medlemmer en grundig introduktion i landdistriktsudvalgets område og organisering i løbet af det første halve år, dels at give udvalget mulighed for at drøfte og beslutte mål og indsatsområder for udvalgets arbejde i den indeværende valgperiode. Forløbet er tillige en del af forberedelsen til byrådets visionsseminar.

Konkret plan for introduktion til udvalgets område:

Udvalgsmødet d. 16. januar 2018 - Landdistriktsområdets organisering og økonomi samt ressourcekortet.

Udvalgsmødet d. 6. februar 2018 - Randers Kommunes indsats omkring bredbånd og mobildækning.

Udvalgsmødet d. 6. marts 2018 - Naturpark Randers Fjord, samarbejde med LAG samt turisme og erhverv i landdistriktet.

Udvalgsmødet d. 4. april 2018 - Udviklingsplaner, fundraising og projektrealisering.

Udvalgsmødet d. 2. maj 2018 - Nedrivningspulje og områdefornyelse.

Udvalgsmødet d. 29. maj 2018 - Tværfaglige indsatser (bl.a. forsamlingshuse og kollektiv trafik).

## **Økonomi**

Ingen.

## **Bilag**

moedekalender-for-2018

## **Punkt 3: Introduktion til landdistriktsudvalgets område, organisering og økonomi**

00.22.00-A00-1-18

### **Resume**

*Landdistriktsudvalgets præsenteres for landdistriktsudvalgets område, organisering og økonomi.*

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

### **Beslutning**

Præsentationen taget til efterretning.

### **Sagsfremstilling**

Med udgangspunkt i sagens bilag vil landdistriktsudvalgets medlemmer blive introduceret for landdistriktsområdet, den nuværende organisering samt økonomien på udvalgets område.

### **Økonomi**

Ingen.

### **Bilag**

Landdistriktspolitik\_2016

Indsatster LU 2018 - intro til område, organisering og økonomi

## Punkt 4: Introduktion til Randers Kommunes ressourcekort

00.16.02-P05-1-15

### Resume

*Landdistriktsudvalget præsenteres for Randers Kommunes ressourcekort, som er et internetbaseret GIS-kort, der viser hvilke ressourcer og potentialer Randers Kommunes enkelte landsbyer rummer.*

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at præsentation af ressourcekortet tages til efterretning.

### Beslutning

Præsentationen taget til efterretning.

### Sagsfremstilling

Byrådet har i landdistriktspolitikken formuleret en indsats omkring udarbejdelsen af et ressourcekort. Ressourcekortet har til formål at

- skabe faktuel viden om udviklingstendenser i Randers Kommunes landdistrikt.
- skabe en platform, hvor landsbyer kan lade sig inspirere af hinandens projekter og dermed understøtte vidensdeling.
- fungere som udstillingsvindue for landsbyerne i forhold til potentielle bosættere.

Da ressourcekortet skaber et grundlæggende godt overblik over de enkelte landsbyers tilstedeværende ressourcer og potentialer, vil udvalgets medlemmer blive introduceret til værktøjet. Ressourcekortet findes i to versioner. Det kort, som offentligheden har adgang til har ofte fjernet værdier i udtræk af diskretionshensyn, da der i det konkrete udtræk er så få observationer, at den enkelte observation kan identificeres.

Forvaltningen vil præsentere landdistriktsudvalget for det såkaldte ressourcekort og kort demonstrere de forskellige funktionaliteter i kortet.

### Økonomi

Ingen.

## Punkt 5: Evaluering af Borgerbudgettering

00.16.00-P20-19-17

### Resume

Forvaltningen har foretaget en evaluering af puljen til Borgerbudgettering, der har kørt over tre runder siden 2016, og som årligt har en ramme på op til 750.000 kr. På baggrund af evalueringen anbefaler forvaltningen, at indsatsen med Borgerbudgettering fremover kører i regi af den almindelige landsbypulje. Derved bevares konceptet og muligheden for at Randers Kommune kan stimulere igangsætning af samskabelsesprocesser i landdistriktet, og samtidig tilrettes indsatsen, hvortil der kan konstateres en faldende interesse. Forvaltningen anbefaler, at landsbypuljen tilføres 250.000 kr., og at landdistriktspuljen tilføres de resterende 500.000 kr. til igangsætning af landdistriktsudvalgets egne tværgående initiativer.

### Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalgets pulje til borgerbudgettering blev søsat som et forsøgsprojekt i foråret 2016. Projektet blev efterfølgende evalueret, og landdistriktsudvalget besluttede at bevillige penge til to runder i 2017.

Idéen med Borgerbudgettering var, at det skulle fungere som en proces og metode, der kunne inspirere til demokratiske drøftelser og fælles beslutningstagning i landsbyerne, hvor de lokale borgere i fællesskab skulle beslutte, hvordan man ønskede at anvende midlerne. Ansøgere, der blev tildelt midler, modtog i alt 50.000 kr., mens klynger (flere landsbyer der har søgt sammen) har haft mulighed for at søge om 100.000 kr. I alt har man imødekommet ansøgninger for 750.000 kr.

For at komme i betragtning til Borgerbudgettering har foreninger eller borgere på vegne af landsbyer skullet ansøge om midler ud fra færre og mindre formelle kriterier, end det kendes fra andre puljer. Et centralt kriterie har været, at man ikke måtte søge midler hjem til et specifikt projekt. I stedet har der været opfordret til, at ansøgerne beskrev, hvordan de ville involvere lokale medborgere og muliggøre, at alle borgere har haft mulighed for at komme med projektidéer. Dernæst har man skulle beskrive hvordan man ville køre processen henimod udvælgelse af de projekter, som man ville arbejde videre med for de bevilligede midler.

Landdistriktsudvalget har efterfølgende ud fra en tildelingsmodel med points udvalgt hvilke ansøgere, der skulle modtage midler. Pointene har fortrinsvis været højere des mere indgående ansøgerne har gjort sig tanker om samskabelsesprocessen i landsbyen.

Formålet med Borgerbudgettering har reelt været at starte nogle positive samarbejdsrelationer i landsbyerne, hvor der efterhånden er opstået en opdeling mellem de landsbyer, der har oparbejdet kompetencer i at kunne realisere projekter og landsbyer, der ikke har gjort sig erfaringer med at få ting til at lykkes i fællesskab. Og som det har været erfaringen fra processen med udarbejdelse af udviklingsplaner i en række landsbyer, opleves det som meget konstruktivt, når et lokalsamfund for første gang tager en mere struktureret drøftelse af, hvad man egentligt gerne vil satse på i landsbyen.

### Overblik over ansøgningsrunderne

Ved den første runde Borgerbudgettering i 2016 fik fire ansøgere bevilget og udbetalt midler for i alt 200.000 kr. Næste ansøgningsrunde var i foråret 2017, hvor i alt seks ansøgere fik bevilget og udbetalt midler for i alt 350.000 kr. Seneste runde Borgerbudgettering blev afholdt i efteråret 2017, hvor tre ansøgere bliver tildelt midler. Samlet set har følgende landsbyer modtaget midler fra puljen:

| Ansøgere der har fået udbetalt midler | Klynge-ansøgere | 2016 | Forår 2017 | Efterår 2017 | Midler udbetalt |
|---------------------------------------|-----------------|------|------------|--------------|-----------------|
| Gassum                                |                 | x    |            |              | 50.000          |
| Dalbyover                             |                 | x    |            |              | 50.000          |
| Øster Tørslev                         |                 | x    |            |              | 50.000          |
| Mellerup                              |                 | x    |            |              | 50.000          |
| Hørning                               |                 |      | x          |              | 50.000          |
| Tebbestrupkær                         |                 |      | x          |              | 50.000          |
| Hald                                  |                 |      | x          |              | 50.000          |

|                                 |   |  |   |   |                |
|---------------------------------|---|--|---|---|----------------|
| Udbyhøj-Sødring                 | x |  | x |   | 100.000        |
| Væth                            |   |  | x |   | 50.000         |
| Øster Bjerregrav - Over Fussing |   |  | x |   | 50.000         |
| Klynge Kronjylland              | x |  |   | x | 100.000        |
| Kærby                           |   |  |   | x | 50.000         |
| Ålum                            |   |  |   | x | 50.000         |
| <b>I alt</b>                    |   |  |   |   | <b>750.000</b> |

Midlerne er blevet udbetalt, når processen frem mod udvælgelse af projekter er gennemført, og et evalueringsskema er udfyldt. Midlerne udbetales altså inden projektet gennemføres. Ud af de ovennævnte modtagere af Borgerbudgettering mangler Hørning, Øster Bjerregrav - Over Fussing samt de tre ansøgere fra efteråret 2017 fortsat at færdiggøre processen, hvorfor der endnu ikke er udbetalt midler til dem.

Ved første runde Borgerbudgettering i 2016 var der i alt fire ansøgere, mens der i foråret 2017 var 16. Ved senest afholdte runde var der tre ansøgere - dvs. alle ansøgere modtog midler i første og sidste runde.

Landsbyerne er bl.a. blevet enige om at bruge midlerne til udvikling af grønne områder, etablering af grill-hytte, petanque-bane, halvtag til udendørs fællesområde, flagallé og hegn til hundeskov.

Ved et tilsagn fra puljen har forvaltningen afholdt introduktionsmøder for modtagerne af midler og har løbende stået til rådighed til borgermøder, generel vejledning m.v.

### Opsamling på ansøgernes evalueringsskemaer

Ansøgerne til Borgerbudgetteringspuljen har alle udfyldt et standard evalueringsskema, efter de har gennemført processen med borgerinddragelse og afstemning.

Overordnet kan det konstateres, at Borgerbudgettering har været med til at skabe inddragende processer, hvor flere end "Tordenskjolds soldater" har meldt sig på banen. Derudover kan det konstateres, at flere evalueringer påpeger, at processen har været med til at åbne borgernes øjne for de potentialer, der er i landsbyerne, samtidig med at dialogerne i forbindelse med processen har gjort landsbyerne i stand til at prioritere udviklingen i en bestemt retning.

Det kan også konstateres, at Borgerbudgettering har understøttet etableringen samtlige funktioner i landsbyerne i Randers Kommune eftersom en del af de vedtagne projekter har været investeringer i fællesarealer. Flere landsbyer har desuden valgt projekter, der har udspring i deres udarbejdede udviklingsplaner.

Et andet formål med Borgerbudgettering har været, at det skal skabe bred ejerskab for udviklingen i lokalsamfundet, for derved at styrke et bredt lokalt engagement, og evalueringerne tyder på, at det ikke er lykkedes helt. Flere evalueringer påpeger, at processen og det praktiske arbejde oftest ender med at skulle håndteres af de sædvanlige ressourcestærke, lokale ildsjæle.

### Forvaltningens anbefalinger for en videre borgerbudgettering

Borgerbudgettering synes at have sin berettigelse, når der er tale om at starte en samskabelsesproces i en landsby, som ikke tidligere har haft erfaringer med at drøfte fælles ønsker for fremtiden og realisere projekter. I nogle af disse landsbyer vil man eksempelvis kunne starte en tilsvarende proces via en udarbejdelse af en udviklingsplan. Men for de fleste landsbyer står udarbejdelse af en udviklingsplan som et mere omfattende arbejde end at deltage i et borgerbudgetteringsprojekt.

Randers Kommune har også Landsbypuljen, der på samme måde som puljen til Borgerbudgettering muliggør forskelligartede projekter og kan stimulere udviklingen i en landsby. En række landsbyer har med jævne mellemrum gjort opmærksom på, at konstruktionen med de to puljer er forvirrende. Landsbypuljen har ansøgsfrister i april og oktober måned. Forvaltningen har endnu ikke udmeldt ansøgningsfrister til borgerbudgettering i 2018, da man ville afvente en egentlig evaluering af Borgerbudgetteringspuljen fra landdistriktsudvalget.

Interessen for Borgerbudgettering var størst i første ansøgningsrunde i 2017, hvor 16 landsbyer ansøgte om at få del i midlerne. Enkelte ansøgere havde imidlertid misforstået formålet, og søgte eksempelvis om midler til et specifikt projekt. Ved sidste runde i 2017 var der blot tre ansøgere til puljen.

I lyset af den faldende interesse for puljen, men i erkendelse af at en række landsbyer fortsat kan have en stor værdi af at afvikle et borgerbudgetteringsprojekt, anbefaler forvaltningen, at der fremadrettet omprioriteres i landdistriktsudvalgets fordeling af den årlige bevilling på 2 mio. kr. Man kan eksempelvis vælge at tilføje de 250.000 kr. fra borgerbudgetteringsmidlerne til landsbypuljen, og åbne landsbypuljen op for at der kan søges om borgerbudgetteringsprojekter. I så fald kan man vælge at tilgodese landsbyer, der ikke tidligere har haft udarbejdet projekter eller lavet udviklingsplaner.

De resterende 500.000 kr. kan udvalget i princippet vælge af disponere over til igangsætning af egne tværgående udviklingsinitiativer på landdistriktsområdet via den såkaldte landdistriktspulje. Det i Budget 2015 afsatte engangsbeløb på 2 mio. kr. til landdistriktspuljen er fuldt disponeret ved udgangen af 2017.

## **Økonomi**

Ingen. Den samlede ramme på 750.000 omfordeles efter de af landdistriktsudvalgets vedtagne dispositioner.

## **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at udvalget tager evalueringen af ordningen Borgerbudgettering til efterretning.
2. at udvalget indarbejder borgerbudgetteringsindsatsen i den eksisterende landsbypulje.
3. at udvalget drøfter dispositionen for de 750.000 kr. fremadrettet med udgangspunkt i forvaltningens anbefaling om, at de afsatte 750.000 kr. til borgerbudgettering istedet tilføres landsbypuljen med 250.000 kr. og de resterende 500.000 kr. tilføres landdistriktspuljen.

## **Beslutning**

Tiltrådt. Forvaltningens foreslåede fordeling af midler til borgerbudgettering anvendes fremadrettet.

## **Punkt 6: Gensidig orientering**

24.00.00-G01-2-15